

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain 2 ja 5 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan liikevaihtoverolainsäädäntöä muutettavaksi siten, että myös rakennuttajalta ostetusta uudesta teollisuusrakennuksesta myönnettäisiin liikevaihtoverohuojennus. Ehdotettua muutosta sovellettaisiin niihin rakennutta-

jalta ostettuihin rakennuksiin, joiden rakennustyö on aloitettu 1 päivänä tammikuuta 1985 tai sen jälkeen.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1985.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Kunnat ovat pyrkineet helpottamaan teollisten investointien käynnistymistä rakennuttamalla yritysten käyttöön uusia teollisuusrakennuksia. Kunta tai muu rakennuttaja, joka ei itse harjoita yritystoimintaa teollisuusrakennuksessa, ei ole voinut saada hyväkseen teollisuusrakennuksesta myönnettäviä liikevaihtoverohuojennuksia. Teollisuusrakennuksessa toimiva yritys ei liioin ole oikeutettu huojennukseen, kun se hankkii rakennuksen rakennuttajana toimineelta kunnalta, teollisuuskyläyhtiöltä tai kiinteistöyhtiöltä. Jotta tällaiset uudet teollisuusrakennukset eivät olisi jääneet huojennusten ulkopuolelle, on rakennuttajana toimineille kunnille ja eräille kiinteistöyrityksille vuodesta 1977 lukien myönnetty hakeuksen perusteella liikevaihtoverohuojennusta vastaava avustus valtion varoista. Nykyisin avustuksen myöntää kauppa- ja teollisuusministeriö tulo- ja menoarvion momentilta 32.50.48.

Liikevaihtoverohuojennuksen suuruisen avustuksen myöntämiseen liittyy käytännössä useita hankaluuksia. Avustushakemuksia käsiteltäessä avustuksen suuruuden määrittäminen liikevaihtoverohuojennusta vastaavaksi edellyttää suuritoista

rakennuskustannusten selvittelyä sekä liikevaihtoverotuksen asiantuntemusta. Hakemuksista johdetuista hankaluuksista voidaan päästä eroon luopumalla avustusten myöntämisestä. Vuoden 1985 tulo- ja menoarvioesitystä laadittaessa onkin päädytty siihen, että liikevaihtoverohuojennusta vastaava määräraha, joka vuosina 1983—1984 on ollut 40—50 miljoonaa markkaa, poistettaisiin ja avustukset korvattaisiin liikevaihtoverotuksellisin toimenpitein.

2. Ehdotettu muutos

Liikevaihtoverohuojennuksen teollisuusrakennuksesta voi eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain 2 §:n säännösten mukaan saada hyväkseen vain yritys, joka itse rakentaa tai rakennuttaa rakennuksen. Rakennuttajalta ostettu teollisuusrakennus ei siten oikeuta huojennukseen.

Sanotun lain 2 §:ää ehdotetaan nyt muutettavaksi siten, että myös rakennuttajana toimineelta kunnalta tai muulta rakennuttajalta uutena käyttöön hankittu teollisuusrakennus oikeuttaisi huo-

jennukseen. Huojennuksen saaminen edellyttäisi edelleenkin, että liikevaihtoverovelvollinen yritys itse käyttää rakennusta liikevaihtoverollisessa liiketoiminnassaan. Rakennuksista, jotka yritys on ottanut käyttöönsä pelkän vuokrasopimuksen perusteella, tai jotka on ostettu käytettyinä, ei huojennusta voisi saada.

Verovelvollisen yrityksen itse rakentaessa tai rakennuttaessa teollisuusrakennuksen, saa se vähentää 75 prosenttia veronhuojennuslain 2 §:ssä säädetyn tavoin rakennuskustannusten perusteella määritellystä ostohinnasta.

Rakennuksen ostosopimuksesta ja siihen liittyvistä asiakirjoista ei rakennuskustannusten määrä kuitenkaan kaikissa tapauksissa selviä. Rakennuksen rakennuttajalta ostanut yritys ei tämän vuoksi voisi aina laskea vähennystä rakennuskustannusten määrän mukaisesti. Poikkeuksellisesti vähennyksen oikeuttavien rakennuskustannusten määrän selvittäminen voi olla vaikeaa myös silloin, kun rakennus ostetaan rakennustyön suorittajalta. Jotta vähennys voitaisiin myöntää niissä tapauksissa, joissa huojennukseen oikeuttavien rakennuskustannusten määrää ei voida luotettavasti selvittää, ehdotetaan yhtenäisen verotuskohtelun aikaansaamiseksi, että huojennukseen oikeuttavat rakennuskustannukset laskettaisiin käyttäen perusteena sitä hintaa, mikä rakennuksesta on maksettu rakennuttajalle. Rakennuskustannukset oletettaisiin tarkemman selvityksen puuttuessa 80 prosentiksi sanotusta hinnasta. Tällöin on oletettu, että 20 prosenttia sanotusta hinnasta on rakennushankkeen rahoituskustannuksia ja muita rakentamiseen vain välillisesti liittyviä kustannuksia sekä hintaan sisältyvää voittomarginaalia. Kun näin oletetuista huojennukseen oikeuttavien rakennuskustannusten kokonaismäärästä vähentää 75 prosenttia, merkitsee tämä sitä, että valmiin rakennuksen hinnasta saataisiin myynnin verotusarvoa laskettaessa vähentää 60 prosenttia. Mikäli valmiin rakennuksen hinnoittelua koskeva

selvitys osoittaa, että rakennuskustannusten kokonaismäärä valmiin rakennuksen hinnasta on pienempi tai suurempi kuin 80 prosenttia sanotusta hinnasta, olisi vähennys laskettava tämän selvityksen mukaisesti.

Valtaosassa tapauksia huojennus laskettaisiin edelleenkin rakennuskustannusten perusteella. Nimenomaan kunnan ollessa rakennuttajana rakennuskustannusten määrä ja sen osoittavat asiakirjat ovat yleensä rakennuksen ostavan yrityksen saatavissa. Siten rakennuskustannusten katsominen 80 prosentiksi rakennuksen hinnasta rajoittuu käytännössä suhteellisen harvoin tapauksiin.

Veronhuojennuslain 5 §. säätelee sen, miltä kuukausilta 2 §:ssä tarkoitettu vähennys saadaan vähentää myynnin verotusarvoa laskettaessa. Sanoen lainkohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sen johdosta, että myös rakennuttajalle rakennuksesta suoritettujen hinnan maksuerät tulevat vähennykselpoisiksi. Vähennys saataisiin tehdä sitä mukaa kuin rakennuksen hintaa suoritetaan sopimuksen mukaisesti tai muulla tavalla rakennuttajalle.

3. Voimaantulo ja taloudelliset vaikutukset

Muutettavaksi ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran niihin teollisuusrakennuksiin, joiden rakentamiseen on ryhdytty vuonna 1985 tai sen jälkeen.

Liikevaihtoveron tuotto vuositasona tulee nyt ehdotetun muutoksen johdosta pienemään arviolta 20—50 miljoonalla markalla. Toisaalta määräraha liikevaihtoveron huojennusta vastaavan avustuksen maksamiseksi osittain poistuu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain
2 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (848/80) 2 ja 5 § näin kuuluviksi:

2 §

Verovelvollinen saa vähentää 75 sadasosaa rakennustyön suorittajalta tai rakennuttajalta hankimansa tai itse rakentamansa liikevaihtoverolaisessa tarkoitettussa liiketoiminnassa käyttämänsä uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta.

Teollisuusrakennuksen ostohinnalla tarkoitetaan teollisuusrakennuksen maa- ja vesialueisiin kohdistuvien, sen rakentamistyössä tarpeellisten työsuoritusten, varsinaisten rakennustöiden ja suunnittelutöiden sekä rakennukseen kuuluvien ilmastointikanavien, vesi-, viemäri-, lämpö-, kaasu- ja sähköjohtojen samoin kuin muiden sellaisten laitteiden ja niihin kohdistuvien uutta teollisuusrakennusta rakennettaessa suoritettujen töiden sekä mainituissa töissä käytettyjen rakennusaineiden ja -tarvikkeiden ostohintojen yhteismäärää. Mikäli rakennuksen ostohintaa ei voida luotettavasti selvittää, pidetään ostohintana 80 sadasosaa rakennuksesta maksetusta hinnasta.

Verovelvollisen kokonaan tai osaksi itse rakentaman teollisuusrakennuksen ostohintaan luetaan lisäksi verovelvollisen rakennuspaikalla suoritetusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta vastaavasta työstä suorittamat palkkamenot sosiaalikuluneen. Milloin verovelvollinen ottaa edellä tarkoitettussa omassa rakennustoiminnassaan käytettäväksi itse valmistamansa, tavanomaisena myyntituotteena pidettävän tavaran, ostohintana pidetään tällaisen tavaran osalta 80 sadasosaa sen käyvästä myyntihinnasta vähennettynä niiden rakennusaineiden ja -tarvikkeiden ostohinnalla, jotka edellä olevan mukaisesti on erikseen luettu teollisuusrakennuksen ostohintaan.

5 §

Verovelvollinen saa 2 §:n mukaisesti vähentää uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta kultaakin kalenterikuukaudelta sen osan, jonka hän on kalenterikuukauden aikana sovittu maksutaulukon mukaisesti tai muuten rakennustyön tai muun rakentamiseen kuuluvan työn suorittajalle tehdystä työstä ja työhön käytetyistä aineista maksanut tahi kalenterikuukauden aikana rakennuttajalle sovittu maksuaikataulun mukaisesti tai muuten rakennuksen hinnasta maksanut.

Verovelvollisen itse suorittamassa rakennustyössä saadaan vähentää käytettyjen rakennusaineiden ja tarvikkeiden ostohinnat edellä mainitun lainkohdan mukaisesti siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana verovelvollista on sanotuista hänelle toimitetuista aineista ja tarvikkeista veloitettu, sekä mainitusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta työstä maksetut korvaukset ja palkat sosiaalikuuluineen vastaavalla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana ne on maksettu. Rakennustyössä käytetyn, verovelvollisen itse valmistaman, tavanomaisena myyntituotteena pidettävän tavaran ostohintana 2 §:n mukaisesti pidettävä määrä saadaan vähentää edellä mainitulla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana sanottu tavara on otettu rakennustyössä käytettäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan niihin teollisuusrakennuksiin, joiden rakentamiseen on ryhdytty lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 2 päivänä marraskuuta 1984

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Ahti Pekkala

Laki

eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin annetun lain
2 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräitä tuotannollisia investointeja koskevista poikkeuksista liikevaihtoverolakiin 19 päivänä joulukuuta 1980 annetun lain (848/80) 2 ja 5 § näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Verovelvollinen saa vähentää 75 sadasosaa rakennustyön suorittajalta hankkimansa tai itse rakentamansa liikevaihtoverolaisissa tarkoitetussa liiketoiminnassa käyttämänsä uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta. Teollisuusrakennuksen ostohinnalla tarkoitetaan teollisuusrakennuksen maa- ja vesialueisiin kohdistuvien, sen rakentamistyössä tarpeellisten työsuoritusten, varsinaisten rakennustöiden ja suunnittelutöiden sekä rakennukseen kuuluvien ilmastointikanavien, vesi-, viemäri-, lämpö-, kaasu- ja sähköjohtojen samoin kuin muiden sellaisten laitteiden ja niihin kohdistuvien uutta teollisuusrakennusta rakennettaessa suoritettujen töiden sekä mainituissa töissä käytettyjen rakennusainneiden ja -tarvikkeiden ostohintojen yhteismäärää. Verovelvollisen kokonaan tai osaksi itse rakentaman teollisuusrakennuksen ostohintaan luetaan lisäksi verovelvollisen rakennuspaikalla suoritetusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta vastaavasta työstä suoritamat palkkamenot sosiaalikuluihin. Milloin verovelvollinen ottaa edellä tarkoitetussa omassa rakennustoiminnassaan käytettäväksi itse valmistamansa, tavanomaisena myyntituotteena pidettävän tavarat, ostohintana pidetään tällaisen tavarat osalta 80 sadasosaa sen käyvästä myyntihinnasta vähennettynä niiden rakennusainneiden ja -tarvikkeiden ostohinnalla, jotka edellä olevan mukaisesti on erikseen luettu teollisuusrakennuksen ostohintaan.

Ehdotus

2 §

Verovelvollinen saa vähentää 75 sadasosaa rakennustyön suorittajalta *tai rakennuttajalta hankkimansa* tai itse rakentamansa liikevaihtoverolaisissa tarkoitetussa liiketoiminnassa käyttämänsä uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta.

Teollisuusrakennuksen ostohinnalla tarkoitetaan teollisuusrakennuksen maa- ja vesialueisiin kohdistuvien, sen rakentamistyössä tarpeellisten työsuoritusten, varsinaisten rakennustöiden ja suunnittelutöiden sekä rakennukseen kuuluvien ilmastointikanavien, vesi-, viemäri-, lämpö-, kaasu- ja sähköjohtojen samoin kuin muiden sellaisten laitteiden ja niihin kohdistuvien uutta teollisuusrakennusta rakennettaessa suoritettujen töiden sekä mainituissa töissä käytettyjen rakennusainneiden ja -tarvikkeiden ostohintojen yhteismäärää. *Mikäli rakennuksen ostohintaa ei voida luotettavasti selvittää, pidetään ostohintana 80 sadasosaa rakennuksesta maksetusta hinnasta.*

Verovelvollisen kokonaan tai osaksi itse rakentaman teollisuusrakennuksen ostohintaan luetaan lisäksi verovelvollisen rakennuspaikalla suoritusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta vastaavasta työstä suoritamat palkkamenot sosiaalikuluihin. Milloin verovelvollinen ottaa edellä tarkoitetussa omassa rakennustoiminnassaan käytettäväksi itse valmistamansa, tavanomaisena myyntituotteena pidettävän tavarat, ostohintana pidetään tällaisen tavarat osalta 80 sadasosaa sen käyvästä myyntihinnasta vähennettynä niiden rakennusainneiden ja -tarvikkeiden ostohinnalla, jotka edellä olevan mukaisesti on erikseen luettu teollisuusrakennuksen ostohintaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Verovelvollinen saa 2 §:n mukaisesti vähentää uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta kulta-kin kalenterikuukaudelta sen osan, jonka hän on kalenterikuukauden aikana sovitun maksutaulukon mukaisesti tai muuten rakennustyön tai muun rakentamiseen kuuluvan työn suorittajalle tehdystä työstä ja työhön käytetyistä aineista maksanut. Verovelvollisen itse suorittamassa rakennustyössä saadaan vähentää käytettyjen rakennusainesten ja tarvikkeiden ostohinnat edellä mainitun lainkohdan mukaisesti siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana verovelvollista on sanotuista hänelle toimitetuista aineista ja tarvikkeista veloitettu, sekä mainitusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta työstä maksetut korvaukset ja palkat sosiaalikuuluineen vastaavalla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana ne on maksettu. Rakennustyössä käytetyn, verovelvollisen itse valmistaman, tavanomaisena myyntituotteenä pidettävän tavaran ostohintana 2 §:n mukaisesti pidettävä määrä saadaan vähentää edellä mainitulla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana sanottu tavara on otettu rakennustyössä käytettäväksi.

5 §

Verovelvollinen saa 2 §:n mukaisesti vähentää uuden teollisuusrakennuksen ostohinnasta kulta-kin kalenterikuukaudelta sen osan, jonka hän on kalenterikuukauden aikana sovitun maksutaulukon mukaisesti tai muuten rakennustyön tai muun rakentamiseen kuuluvan työn suorittajalle tehdystä työstä ja työhön käytetyistä aineista maksanut *tahi kalenterikuukauden aikana rakennuttajalle sovitun maksutaulukon mukaisesti tai muuten rakennuksen hinnasta maksanut.*

Verovelvollisen itse suorittamassa rakennustyössä saadaan vähentää käytettyjen rakennusainesten ja tarvikkeiden ostohinnat edellä mainitun lainkohdan mukaisesti siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana verovelvollista on sanotuista hänelle toimitetuista aineista ja tarvikkeista veloitettu, sekä mainitusta rakennustyöstä sekä siihen välittömästi kohdistuvasta suunnittelu- ja muusta työstä maksetut korvaukset ja palkat sosiaalikuuluineen vastaavalla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana ne on maksettu. Rakennustyössä käytetyn, verovelvollisen itse valmistaman, tavanomaisena myyntituotteenä pidettävän tavaran ostohintana 2 §:n mukaisesti pidettävä määrä saadaan vähentää edellä mainitulla tavalla siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana sanottu tavara on otettu rakennustyössä käytettäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sitä sovelletaan niihin teollisuusrakennuksiin, joiden rakentamiseen on ryhdytty lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

